

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: Belső-tordaucza 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-ször 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyitlári cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

A ki roppant magasra hágott, nagyot is eshetik.

A történelem arról tanuskodik, hogy a különböző korszakok nagyemberei is addig törtek magasról még magasabba, míg elérték azon pontra, hol a leghatalmasabb is elveszté a fejét: elfogta a tuhatalom szédülése, mire azután korábban avagy későbbben, de elkövetkezett a többé kevésbé nagy-szerű elbukás. Az ily eseteknél azután rendszeren azok dobják az elbukott nagyságra a kárhözhatás követ, kik csak imént legtüzesebb, legodaadóbb megtapsolói, sőt föltétlen dicsőítői közé tartoztak. Számítatlan példa szól erről akár az Ázsiát meghódító de Görögországot a felbomlástól megóvni még sem tudó Nagy Sándor életéből; a félvilágot uralma alá hajtott Róma hatalmi fejlődése, elhatárolása, összeroskadása e részben is tanulságtelejes; — de leg-élénkebb emlékében van Európa népeinek az a sors, a mely a XIX-ik század Marsát érte, mely őt az európai continens diktátorát végtére is az orosz jégmezőkre vezette s onnan Lipse és Waterloo után egy kópár sziklára szegezte — meghalni, azt a nagy férfit, kinek vaskeze alatt nádszalként hajlottak meg ő-világreszünk leghatalmasabbjai, s kinek egykoron a félvilág is szűk határnak tetszett.

Ha az 1871-ki hadjárat kezdetén valaki komolyan beszélt volna Bismarck grófnak azon mesés eredményekről, melyeket az egygyő forrt nagy német nemzet fegyverben, a készületlenül talált és oly sokszorosan elárult francziákon vívott ki, ő nagy-hatalmassága az ilyen jámbor ábrándozót legalább is kinevette volna. Honnan van tehát az, hogy a vér- és vas hercege e nem is álmódott siker után se adja legkisebb jelét az önuralomnak? Hisz a levert francziákkal szemben követelt eljárása arra mutat, mintha nem is sejténé, mily halálos gyűlölet magvait veté a csak imént ellenségként egymással szemben álló két nagy nemzet közé; más magyarázatát nem találjuk annak, miért igyekezik az ugy is kimondhatlanul súlyos föltételeket tetézni, a francziákat még inkább elkeseríteni.

Bár mekkora tisztelet és bámulattal is viseltessünk Bismarck államférfiúi tehetsége és előrelátása iránt, az önmérséklet fennérítet bárki által észlelhető hiánya világosan feltűnteti annak hézagosság voltát.

Hogy ő hercegsége a Poroszországgal szemben álló Ausztriát nem diplomatai sakkhuzásokkal, hanem Sadowával szorította ki a némethoni hege-

monia székéből; hogy a középállamok szellemi vezérét ismét csak a kardéllal úzte ki helyéből, — ezek is azt tanúsítják, hogy Bismarck elve nem a: **töb-bet észszel, mint erővel.**

A számítás illetén alapját, a mostani elvakító siker daczára se mondhatjuk szerencsésen választottnak; de mit szólunk arról, ha valaki számításán felül még száz annyit érven el, ekkor sem akar hal-lani a követelések mérsékléséről; ha császári urának teljhatalma kell hogy megrendelje azt, mit a böles államférfiú tanácsának kell vala javaslatba hoznia — értjük a párisi erődök és a szajnai megyék kiüritését, a másfél milliárd lefizetése előtt.

Azt csak nem föltételezhetjük a német nagy államférfiúról, hogy ő is hisz annak lehetőségében, mit néhány német szájhős hirdetett, követelt, t. i. a franczia nemzet évtizedekre való **semmivé** tételé-ben. Már pedig, ha ily abszurdumot ténynek el nem fogad, akkor miért halmaz kihívást kihívásra, miért növeli az elkeseredés árját világtengerré, mely bizonyos, **megváltozható** európai constellatiók közt a szeretett német nép jóllétét is elönthetné?!

Valóban nagy meglepéssel és elismeréssel kell fölfigyeznünk Vilmos császár lovagias és valódi bölcseség sugallta ténylet, mely szintegy balzsamcsöppeket önt a halálosan megsértett nemzet seibe, s utat nyit a két nagy nép **közeledheté-sére**; csak hogy azt is fel kell ám jegyeznünk, hogy ez örvendetes tényből, az eddigi tudósításo-kat tekintve — a legkisebb rész sem jut Bismarck hercegnek, bár sokan őt tekintik Németország gondviselészerű férfiaknak.

Minő viszonyban állott a Bismarck diplomacia a levert párisi communehez, ez maig sincs még földérítve; hanem e végzeteljenessé válható harc folyama alatt nem sok jó akaratot tanúsított a Thiers kormány iránt, s hivatalos és félhivatalos organumai ép ez idő tájt rohanták meg azt gyakran a legsze-mérméletlenebb vádakkal. Hanem a Thiers párt e roszul palástolt ellenszenv daczára megerősödött; a porosz diplomacia által netalán előbb-utóbb fel-használható trónkövetelők védkép lejárták magukat, s ép az a párt nyert Francziországban jelentékeny megerősödést, a pótválasztásokkal is, melylyel Bismarck csak kényszerűségből állott szöba: szó-val az a kormányforma vert Francziországban **szil-lárd** gyökeret, mely a bismarcki tervekbe bizonytal legkevésbébe talál.

Ezt jó lesz ő hercegségének megfontolni, megkülönösen azt, hogy ez az eredmény ép az ő

intrikái daczára jött létre; a mi azt bizonyítja, hogy a franczia nemzet józansága már is földiadalt tilt Sedan, Metz, stb. fölött.

Valóban a német nagy államférfiú tanulhat a francziáktól önmérsékletet is, kik oly óriási cata-strophák után is felfalálták az údve vezető utat, míg ő hercegsége, legalább maig — a **tulkövetelések és kiméletlen szigor** terén rohan előre és előbbre, bár ott meglepetésekre is találhat. Az egyik már is szeméi előtt áll. Nem mi, hanem a „Times“ mondja, hogy Francziország **visszanyerheti** Európában a szerencsétlensége előtt birt állást; a többi is elkö-velkezhetik, ha nem is Bismarck és Moltke életé-ben, de utóbb; — már pedig nagy államférfiúnak legalább felszázaddal kell előre látni, számítani tudni — az önmérséklet hiánya ezt teljes lehetlenné teszi.

I. Napoleon egykor bösz haragjában Metter-nich gróf — később herceg előtt zuzta szét theás csészejét mondván: így zuzom össze ura monar-chiáját; akkor mondhatta is tehető is; de hát Wa-terloo után, vagy épen Szt-Ilonán hová lett volt litani hatalma? Füst és hamuvá vált volt az; őt magát tették porrá, mert maga idejében nem is-merete mit tesz: az **önuralom!**

Legujabb táviratok.

Bécs. Edelsheim gróf viszi meg ő Felsége üd-völzetét az orosz czárnak Varsóba. Károlyi Alajos gróf megy Berlinbe nagykövetnek. Br. Kübeck küldetnek Konstantinápolyba, br. Athenue Szt-Pétervárra, Paar gróf Kopenhágába s az Athenebe áttett Zulaufot báró Schlehta helyettesíti Bukarestben.

Reichenberg. Valószínű, hogy az egészségi szempontból lemondott Liebig helyett Beust gróf fog megválasztani a cseh országgyűlésbe.

Versailles. A legitímisták vallott kudarcuk daczára akadályokat igyekeznek Thiers újába górdíteni. Egyik sérelmök az, hogy Rómában, Choseil gróf kövöt távollétében egy protestáns képviselte Francziországot.

Róma. Nem való az, mintha a pápa, a jövő pá-paválasztás dolgában brevet adott volna ki.

Velenče. A Guidecca fogházból 600 rak arab kitört, katonaság verte le a lázongást.

Konstantinápoly. Khalil bey nem jön már ide, a nagyvezír jobban van. A marokkói császár fivére, Mouley Achmed politikai missióban ide érkezett.

letlenre bolyongtam a városban. Ismert alakok itt s ott megállítottak. Kiáltások eredtek ajkainkról, azután nagy sóhajok. Hire kezdett terjedni, hogy a császár megadta magát Vilmos király főtáborában. A bösz katonák nem kimélték tőle a jellemzetes jelzőket. Bűnül rótták fel neki hogy él a tisztek sem tetek máskép. Kérdezték azo-kat — és számosan voltak — kik elhaladni látták a négylovas hintóban. A cigaretté története dühkitöréseket idézett elő. — Egy Bonaparte! mndák.

Két óra felé egy századombeli kaplár arról értesít-tett, hogy a zuávok, kik a párisi kaput foglalták el, ren-dülettel veték, hogy gyülekezzenek, a hányan az ezredből még meg vannak, az erőd baoladlara. Nehány száz em-berrel találtam ott, kiken a szoronyi e-ata iszonyu nyomo-kat hagytak. Nehányan a földön kuporogva, foltoztatták egyenruhájuk rongyait; mások sebeket kötöztek, miket nem tartottak érdemeseknek az ambulancéra vinni.

Másnap reggel — soha sem felejtendém e napot — mindenféle felragasztott Wimpfen tók proclamatióját, mely a város s a sereg feladását hirdette. Mindnyájan hadifoglyok voltunk.

Nem volt már akkor semmi fék, semmi fejelem; a sereg mintha megvesztett volna. Nagy csoportok meg-álltak azon helyek előtt, hol a falragaszok voltak. Ká-romkodtak, átkozódtak. Az árulás! e szó, melylyel az-óta annyira visszaélték, szájról szájra járt. Mitűn a ka-tona ágyuteltekek volt, most már pénzárúvá lón; ennyi ember, annyi arany! Nem köszöntek többé a táborno-koknak. Szitkozódó csapatok tolongtak végig a hosszú utcákon, melyek szűkek voltak ennyi embernek. Valami mámor fogott el mindenkit. Fogoly! e szó nem akart ki-menni fejből; és három napi hadjárat után!

Paranosokommal találkoztam. — Nos? mondá. — Én nem találtam szavakat a feleletre. Megszorítá kezem és tovább ment. Az arczokon iszonyu kétségbeesést lelete olvasni. Megszólítottuk egymást, elváltunk, meg újra felkerestük egymást. A vén zuáv, ki a palisádon barát-ságába fogadott, mellettem haladt. Ezüstszáru szakál-lába nevetett. — Fogoly! tudod-e, mi az, kis ember, mondá. Az a fekete kenyér, víz, várfogság, annyi hely, hogy épen megmocczanhatsz, gyakran üllegek. . . . S egy szemernyi dohány sincs! Zuáv és fogoly! Az ujon-czok majdan nem fogják elhinni! Ilyen soha se volt. S ezért hoztak engem ide Afrikából! Saját földjén fogják meg az embert, mint a patkányt egérfogóban; saját földjén, mikor Inkermannál és Solferinónál volt; biz az furcsa dolog!

Hát még az arabok, azok fognak majd rajtunk nevetni? Régi ezredem elpusztult, a tisztek meghaltak, isten veled zuáv! Te Párisból jössz, az orrodón látom; én Oránból érkeztem, és te is, én is Németországba pot-tyanunk. Nem tettünk-e mindent, mi tőlünk kielt, mond-jad már! — Azt hittem, hogy majd veszekedni akar; dű-hösen nézett rám. Siettem megnyugtatni, esküdözvén, hogy én is az ő véleményén vagyok. — Lám, akkor a tábornokok hibája az egész! valld be, válaszolá

Iszonyu láрма szakasztá meg párbeszédünket. Az igazgatóság az élelmiszereket osztotta ki. Futottak lók-dosték egymást, veredtek: soha olyan rendtelenséget! A tömegben az én zuávom elveszett. Egész csapatok ve-rekedtek a kétszersült, s a sózott hushordócskák felett. Puskaaggyal verték be a bor- és pálinkahordókat. Az ital csak úgy folyt az utcákon. A legközelebb állóknak torkig jutott, még száz meternyire e lármasoktól egész ezredek haltak éhen. Nehányan drága pénzen eladták ragadmányukat az éhezőknek. Licitálták, felverték a komisz kenyér s a szalonnaszalletek árát. Én, a mint birtam, menekültem e tömegből. A méltalaukodás után megszállt az udor

S ismét megszállott az az olomsúlyú álm, mely gyakrabban terített le a nagy izgalmak után. Véghetelen lankadság fogott el, az idegek lankadása, mely inkább az agyvelőtől mint a tagoktól eredt. A szó teljes értel-mében meg voltam törve, Ébredésre szörnyebb lidérc-znyomást kelle kiállanom. Kiadták a parancsot, hogy az ezredek adják át fegyvereiket. Nem, soha nem felejtend-em el azon látványt, magasztost és gyászost egyaránt, melynek akkor tanúja voltam.

Valami borzadás foltozza végig a várost. A mérték teljéért; mintha becsületlenséget akarnának azokrároni, kik megmaradtak e spicherni, reischofeni, weissenbourgi, beaumonti hősiés napokból. Csakhamar ijesztő zavar. A vén afrikai katonákat nem lehetett könnyek nélkül nézni. Kérdezték egymástól, vajjon lehetséges-e, ez. Nehányan sirtak. Én nekem is — ki csak ujoncz voltam — könnyek toltak szemeimbe. Azt a chassepot-t, me-lyet csak három nap óta birtam, s a melylyel első fegy-vertetteim végzém, melyen még ott volt a löporszag, azt át kell hát adnom! Megfogtam csövénél, és fejem felett esavaritva, egy fa törzsokezeze vágtam. Kétfelé tört. Így tett különben bajtársaim legnagyobb része. Nem lehet hallani mást, mint puskaaggyütéseket a falakon és köve-zeten.

A franczia hadsereg újra szerve-zéséről.

A „Times“ egy cikkében azon tervet tárgyalja, melyszerint a porosz hadseregi szervezet Francziországot illetőleg is, részben vagy egészben elfogadtatnék, s töb-bek közt így nyilatkozik:

„Kétségtelen, hogy a porosz kormánynak hatalmá-ban állott, saját csapatjait tetszése szerint idomítani, s ekkép azokat saját céljaira használni föl. A porosz monarchia régi szervezetében, a militarismus mely gyö-keret vert az egész nép szívében; s a democraticus vá-gyak még csak igen csekély befolyást gyakoroltak a loyaltiták és önálvetés érzelmén. Ez azonban csupán a multat illetőleg igaz. A landwehr-rendszer politikailag még nem tététt próbára. A szabadelvű hajlamok ed-digelő engedtek a nemzeti érdekek hiválnalmainak, s mindaddig míg a háboru fenyegetett, a hazafasság gon-dosan került oly autogonismust, mely a kormányt gátol-hatná eszélyes külpolitika követésében. De most a had-sereg diadalmában tért haza, s a külkérdések szerencsés megoldása szabad időt enged, a házi viszályok elintéző-sére. Poroszországban a katoná 20 éves korában lép be a seregbe, s 3 évi szolgálat után hagyja azt oda. Ő egész kora ifjúságban ismét a tartalék, s a landwehr-nél való hosszas szolgálati köteleessége alatt, katoná, s ugyanakkor polgár is; a kormány ellenőrsége alá levén vetve, de folyvást érintkezésben állván a néppel. Nehéz elképzelni, hogy még a német fejelem is miként ellensúlyozhatná annyira a német értelmességet, hogy a kormányt képessé tethetné, a nép ellen fordítani egy oly haderőt, mely utol-jára is ugyanazonos magával a néppel. Azonban bár-miként álljon is a dolog Németországban, sokkal nehe-zebb fölgoni, hogy miként fogna az általános kényszerű besorozás német elve Francziországban működni, egy oly népnél, mely rendszeren szinte örökös ellenségeske-désben áll a saját kormányával, s megszokta saját külön-álló haderejében ellenállási eszközt keresni, a rendes had-erő ellenében, mely eddigelő föltétlenül a kormány ren-delkezésére állott. Kétségkívül a rendes katonák s a pol-gárkatonák a hadsereg és a nemzetörség közti régi autogonismus megszűnése, magábanveve előlépés, de csupán azon föltétel alatt, hogy a hadsereg ment maradjon a nemzetörség fejelemtelén s lázongó szellemétől, hogy az engedelmes és fejelemzett sereg legyen.

Az egyenlő s kényszerű szolgálatnak Francziór-szágra behozatala a franczia sereget is, szintegy mint a német sereget, oly különféle osztályok, és pártokbeli egyének tömegévé alakítandja át, melyek közt semmi más cohaesió sem fog létezni, saját köteleesség érzetükön, s hazafasságukon kívül. Ama haderő, melyet most Thiers

A katonák mint törték, rombolták puskaik gépe-zetét. A tüzerek csakhamar összetörték a mitrailleusók rugóit, kiszedtek egy-egy nélkülözheten kereket, egy pótolhatlan csavart. Mások csaknem bódultak dühökben, hallgatagon beszegeztek az ágyukat. Az egész Sedan hasonlított egy nagy romboló műhelyhez; a tisztek nem törődtek vele. A lovasok a Meusebe dobálták vértjeiket, sisakjaikat, pisztolyaikat; csupa fegyvertörődék felett járt az ember, minden lépésre a földön érzhang felett; a létségeesés örvöngésében voltak.

Végre megkezdődött a komor séta. Ismét meglát-tam a párisi kaput, s a vonó hidat, melyen tüzeltem. A foglyok nagytoeme az alsó várhoz ért, a palisádok mellé, honnet a bajorkat tüzeltek ki. A házak falai hemzsegték golyólyukaktól; néhány fal ledőlött volt. A porosz előőr-sök már is felretakarították a hullákat. Családok lakásai előtt sirtak és reszkettek. Egy tábornoki porosz tiszt ló-háton várta a vörös bugyogós csapatot: — Par ici, mes-sieurs de l'infanterie! par la messieurs de la cavalerie — kiálta nagyhangon. Gyalogos és lovas külvönvált, és jobbra és balra sorakozott. Egy óra hosszat vár az emberömög a sárban. Az a levertség, mely a nagy bal-szerencsét követni szokta, megragadta őket is. A leg-láradtabbak az utcai kövekre hevertek. Az éhség győ-zött életuntagságon zsebből elővonva egy darab két-szersültet, s avas szalonnát, kezdem fogaimmal törni. Körülöttem senki sem tudta, hova megyünk. Egy óra mulva megindult a csapat. Az ut közepén nagy pocsolják, melyeken bokáig gázoltunk. Az ut hosszában husz-husz emberről porosz őrcsapatok képeztek 50—50 meternyire az őrséget. Mozdulatlanul nézték mint haladunk el. Elöl nyílt töltés szelenczét hordták, melyben kitűnő rendben volt a töltés. Mig a gyalogság, a foglyok mozgó tömegét őrizte, addig lovasok szerteszt száguldva, azok nyomá-ban voltak, kik elmaradtak, vagy a mezőkön eltévelyed-tek. A kardlapozás útjegei csak úgy hullottak. Minden rend nélkül haladtunk; katoná és közember vegyest. A tisztelet a fejelemmel együtt eltűnt. A szürke köpenyeg nem restelte oldalba lokni az arany paszományos dol-mányt. A lovasok kiszorították kapitányjaikat. Anarchia volt az egyenruhában; a legszörnyebb anarchia. Vere-kedések, zendülések sem maradtak el.

Végre elérkeztünk előzetes rendeltetésünk helyére; a Meuse egyik szigete. Igen sziget volt az. Gyászos em-lékű sziget, az ott töltött napok nyomorával.

TÁRCZA.

Sedannál.

Egy franczia katona elbeszéléséből.

Achard Amadétól. —

(A „Revue, des deux Mondes“ után.)

A hajnal talpon talált. A városban minden fegy-vernemből, zavarosan egy csoportba szorultak a katonák. E sokaság, melynél többé nem volt meg a fejelem feke, utcákon, közhelyeken hemzsegett. Katonák egyenruhájuk rongyaiban, mindenféle bolyongtak. Inkább csordá-hoz hasonlított az egész, mint hadsereghez. Hirtelen mozgás támadt e tömegben. Egy á la Dumont hintó tűnt fel. Egy uri magartartásu embert letele benne látni, ki a becsületrend nagyszalagját hordá; sajtóságos érzés rezgett át sorainkon; a császár volt. Maga körül ama hideg tekintettel nézett, melyet a párisiak oly jól ismer-tek. Arcza lankadt volt; de e halavány arcz egy izma sem mozgott. Egész figyelmét a cigaretté által látszott eltoglalttnak, melyet ujjai közt forgatott. Alig lelete sejténi, mit akar, hova készül. A hintó lépésben haladt. Mintha az iszony és harag lett volna e hintó körül, mely egy császárságot vitt. Egy zold egyenruhás testőr előzte meg. Hátul néhány aranypaszományos udvari szolgálat-tevő. Ugyanaz a menet volt, melyet a longchamps-i futtatásoknál lehetett látni. Alig két havi időköz válasz-tott el ezektől. A katonák és lakosok előrehajtott fejüket, hogy jobban lássák a császárt. Egy hang elkialtá magát: Eljén III. Napoleon császár! Egyetlen hang. Ez az egész hallgatag, fegyveres tömeg egy katasztrópa következtét sejté. Egy ember a lovak elé rohant, és lábánál fogva egy hullat, mely az utca közepén terült el, hirtelen fél-revont. A hintó elhaladt, én fulladoztam. Midőn már nem láttam azt, kit később a sedani embernek hívtak, egy nagy sóhaj emelkedett keblemből. Az, ki azt mondá: a császárság a béke, a háboruban tűnt el.

A tekintet, melyet akkor Sedan nyújtott, valóban szívszorogató volt. Nehéz képzelné, mig az ember maga nem látta, milyen egy néhány ezer lakosnyi város, melyet egy rendbomlott hadsereg lep el. Alvó katonák hevertek az utcáskarkokon. Nincs többé parancsszó, nincs rend. A családok sirtak házaik előtt, melyeket a bombák pusztítottak. Az emberek csakugy rajzóttak mindenhol; mind-nyájan tompa ámulatban e szörnyű végjelés felett. Vét-

nagy erőfeszítéssel a zászlók alá gyűjtött össze, különös alkalmatosságokból áll, a császári hadtestek maradványaiból, Gambetta s Keratry ujonczáival, pápai zuavok s garibaldi-anusokkal, kik egy közös célra hozattak össze egy oly vállalatban, melyben a polgár legjobb érzelmei összhangzásban állottak a katonai legszorosabb kötelességeivel. A versaillesi csapatok, s a commune emberei közt harczbau, az utolsó francia állandó sereg folytatá saját eldöntött harczát, az utolsó francia nemzetiség ellen. Rettenő még csak rá is gondolni, mi lett volna Franciaország, ha ama sereg tétovázott volna kötelességében, s ha a nemzetiség kerekedett volna fölül. Azonban éppen nem könnyű előrelátni, hogy vajjon az általános kényserü szolgálattal elfogadással, a rend ügye vagy a szabadság ügye fogja e megnyerni a hadsereg rokonszenvét, s ha vajjon saját kötelessége vagy hajlama fogja-e a legtöbb esetben annak mikéddesét elhatározni. A Franciaországba behozott német renjer czélya: a nemzetiségnek állandó sereggel való teljes füstölje; s egyedül a tapasztalás fogja bebizonyítani, hogy a két régi intézmény közül melyik fog tulsulyra jutni az új kombinációban.

KÜLFÖLDI HIREK.

A július 2-án választott francia képviselők 15-én este Versaillesban értekezletet tartottak, hogy különböző politikai kérdésekben, főleg pedig azon magatartás fölött megállapodásra jussanak, melyet februárban választott képviselőtársaikkal szemben követni czélzászűi lenne. A februári és júliusi választottak közt tudvalevőleg lényeges különbség van. Mindketten ugyanegy czimen az általános szavazójogot képviselik ugyan, de februárius óta a nemzet nézetei lényeges változáson mentek át. A változás oly roppant, hogy azon megyék, melyek februárban szavazataikat tömegesen monarchistáknak adták, júliusban elatlans többséggel választották köztársasági érzelmű férfiakat. Ez szembevető eltérés az új képviselők csak a helyzet szükségletét ismerték föl, midőn először is saját körükben iparkodtak tisztában jönni a régebbi képviselőtársaikkal szemben követendő magatartás felett. A 15-én este Versailles mai reit termében tartott értekezlet a jelen állapotok fenntartása mellett nyilatkozott.

UJDONSÁGOK.

Borszékbe jöhetésre Parajd és Oláhfalú felé az utak biztosak. Kérjük közzétenni. Földi felügye-lőség.

A „Kolozvári Közlöny“ augusztus-december folyamára előf. 5 frt. o. é.

20 millió tallérnyi új kölcsönt kötött a magyar pénzügyér a berlini disconto bankkal. E hirro azt jegyzi meg a „Pest. Lloyd“, hogy a kölcsön megkötése alig eshetett meg pénteken, mivel Kerkápoly ép e napon a reggeli vonattal tért vissza Pestre.

Rendőrségünk tapintatos utánjárásának sikerült megtalálni ama köveket, melyeken Ackermann bankóhamisító hamis pénzt szaporított, a Szamos árkába hányták volt az összetörtött köveket, melyeket ma a rendőrség a víz elvezetése után szerencsésen felfedezett, kora

hajnalban látván a kutató munkához. Ezáltal tehát betelt, hogy a ki korán kel, aranyrőt lel.

A gázvezeték árkaít most már az óvárbán ássák s mint láttuk, nagy gonddal gyűjtöttek össze minden ott talált apróságot, ködarabkákat, csontokat lelnek zsákszámba, de valami értékest eddigelé nem találtak. A dícséretes figyelmet jó lesz ezután is alkalmazni.

A sétatéri tó egy idő óta megnövekedett. Ifjú hölgyeink gyakorolják a sandolozást s kis kezeikkel már is mesterileg vezetik ez ingadozó járműveket. Ennek a tudománynak majd az életben is hasznát vehetik szépeink, mert nagyon sokasodik azok száma, kik a változatoságban igen is gyönyörködnek.

A Diana uszodája már megnyitott. Igazán kényelmesen és czélszerűen van berendezve. Sok látogatót kívánunk az új uszodának s a látogatóknak sok élvezetet a hős habokban — e hő napokban.

A helybeli kereskedelmi és iparkamara f. hó 28-án d. u. 4 órakor saját hivatali helyiségében közgyűlést tartand, a melynek főbb tárgyai lesznek: miniszteri leirat a komló-szállításra vonatkozó vállalkozásról; vásáregedély iránti kérényyek; a f. é. költség kiróválsa sat.

Színházunk minden zugában szorgalmasan dolgoznak. Itt a légszesz-ösövezetet vezetik be, ott a gépezet kiigazítását miködnök. Tehetséges díszfestők Beczkóy új díszleteket fest, már is több igen szép darabot végeztek be. Bauman György színmester és gépész pedig a színpadi felszerelés új berendezésén dolgozik.

Pasquali ur román színtársulata f. hó 29-én visszajő. Miut halljuk, a városi redout-teremben fognak három előadást rendezni.

A kolozvári zeneconservatorium f. hó 27-én, délutáni 4 órakor a lycealis épületben levő helyiségében szokásos évi vizsgáit tartja, melyre a tanulók szülőit és a zene barátait szivesen látja az igazgatóság. Kolozvárt, 1871. jul. 24. Az igazgató választmány megbízásából Mátrai Ernő.

Érzékeny büntetést érdemlő életbiztonság elleni könyelműséggel párosult vigyázatlanság. A sétatér-utcában lévő Szt.-Ferencz rendiek puszta telken a hová majd mindennap de főleg hetivásárok alkalmával fát, gerendát és deszkát a piacra hordó környékbeliek szekerekkel beszohtak szállani van egy meglehetősen mély-ségű kut minden körül, jelvény vagy fedél nélkül, melybe tegnap délután egy a hetivásárra gerendát beszállító vidéki ember belebukott s szörnyen halt. Valjon a puszta-telek tulajdonosai, bérlejtő fognak-e a kenyérkereső atyanélkül hátramaradt 5 neveletlen árváról atyailag gondoskodni? Jó lenne ha a rendőrség intézkednék ezen veszélyes hely befedetése felől.

Albrecht főherczeg jul. 23-án váralt Budára, hol a királyi lak egyik szárnyát tarták készen számára; pár napig a pest-budai helyőrség felett fog szemlélt tartani.

Bismarck találékonyasága. A „Preussische Jahrbücher“-ekben olvassuk a következő érdekes esetet. Egy alkalommal Bismarck, ki akkor még csak követ-ségi tanácsos volt a frankfurti porosz követésnéél meg-látogatta a nagyhatalmu Ausztria szövetségelnöki követét Thun grótot. A gróf őt irószobájában fogadta asztala mellett ülve és pedig ingben. „Igazan van — kiáltá Bis-

marok már a küszöbről — ön szobájában nagy a hőség s azzal kezdte lehuzni magát a kabátot. Thun gróf megrémülve kapkodott saját kapujá után s mentegetőzni kezdett. Ezután már tudta kivel van dolga s a két ur min-dig jó lábón állt egymással.

Hir szerint Franciaország Bécsben már tudakolta, mennyiben számíthat az osztrák-francia kereskedelmi szerződés vámtételeinek változtatása kedvező fogadtatásra, s azonnal azt választották, hogy Ausztria-Magyarország minden részletváltozást, mely a védvám elvekhez való visszatérést involválná, határozottan elle-nez, s ily változásnál szivesebben látja a szerződés fel-mondását, mely legalább cselekvési szabadságát biz-tositja.

A doni kozákok területén van mindössze 281 népiskola, s azokba 11,305 fiu és 2145 leány jár. Egyebtetve ezen számokat az összes kozák népességgel, a következő arány áll elő: férfiaknál 46 lakos: 1 tanít-vány; nőknél 250 után jut egy tanítvány.

Magas életkor. Csermelyen egy 107 éves nő él, Pfeifer Rózalia, ki daczára nagy életkorának, még mindig dolgos, és szemüvegre sincs szüksége. Ő maga tartja rendben kis gazdaságát, s végzi a ház körüli kézi munkát.

A „kis Faust“ Párisban a legfelkapottabb szindarab, mivel második felvonásában, hol Faust Margarétával először találkozik, ez utóbbi meglepetésében így kiált fel: Nagy ég, egy tájcsér! — Hát te tudsz németül? kérdi erre töle Faust. — Tudok, de nem ér-tek. — Na ugye jér énekeljük el a „pakolók“ dalát. — S erre a közönség viharos tapsa s többszörös „ujra“-ja között rákezdik eme duettet:

Ugyan, e bájos zengeménynek Felfogad-e minden hangját? — Szerelémről s óráról zengsz te, Melynek így értem tartalmát: Szeretem én az erdőt, mezőt, A zöld rétet, a kék eget, De a szűkeblüi Németország, Csak azt imádjá, mi ketyeg.

A Párisi ostromállapot idejéből napról napra nyilvánosságra jönnek oly történetek is, melyeknek hu-moristikus oldala, a párisiaktól soha el nem tagadható lélekjelenlétről tanuskodik. Így történt, hogy a mult év december hó vége felé egy elegansan öltözött asszony-ság egy szőnyegkereskedésbe selymet, pamutot és más a himezéshez szükséges czikkeket nem vásárolni, bevégez-ven a vásárlást, a megvett tárgyakat a kézi táskájába elhelyezte. A kereskedő neje éppen akkor egy szép ürü-czombbal, melyet ajándékol kapott, a boltba toppant és lett vala általános öröm Izraelben. De mivel egy a kereskedő, mint annak neje nagyon el voltak foglalva, a czombat egyelőre egy sarokba tették. Az elegans dáma látván, hogy egyedül van, a czombat is szépen a táskába dugta, — a mit szerencsétlenségére az óvatos kereskedő egy mellékszobából meglátott. „Bocsásson meg nagysád“ kezdi a kereskedő, „vajjon a megvett selyem is jól meg-van-e mérve?“ „Ugyan,“ felel a nő némi zavarral, „ugy hi-szem, hogy igen.“ „De én még ujra akarom azt megmérni“, s azzal a táskát még egyszer a mértékre tette. „Hohó hat font, és nem kettő és fél, látja nagysád, hogy három és

fél fonttal tévedtünk, — egy font selyem ára 24 fr. az összes számla teszen tehát 84 francot. A nő meg-értette a czélzást, és a kontót minden habozás nélkül kifizette, annak megtörténtével haza sietett, és otthon örömsugárzó arccal kiállított: „A bíróságtól szeren-csésen menekültem, és van legalább egy ürüczombom

Egy porosz sisak Párisban ily értelmű felirattal van eladásra kitéve egyik zsidóarsúnál:

E bubos dinnyehéj minden kereségre Mellet is ráültet a német fejére, Mely pedig mint tudjuk egészen szögletes, De Bismarck akarta s így a csoda meglelt. Meg van oldva tehát a nehéz problema, S a kör Bismarckosan népszöggé faragva.

Bankjegy-eső. Dornbach mellett egy házu-lajdonos az ugynevezett „Heuberg“-re akart felmenni. Az odavezető faemelvényen tájékozás végett térképe, vön elő tárczájából, de ép e pillanatban erős szél kelet-kezek, s az 5 frtos bankjegyekkel telt tárcza tartalmát hirtelen elkapta és szorta szét a környéken. A körül-lők első meglepetésükben csak néztek az értékes „flie-geuoce Blätter“ után, majd segítségére sietvén a károso-dottnak, annyira sikerült összedönni a szökevény ban-kókat, hogy csak 5 darab maradt ment a tárcza ujabb bilincseitől. Ezek keresésére aztán egész legió ember jelent meg a hegyoldal bokrai között.

Altesti sörvben szenvedőket figyelmeztet-jük Sturzenegger G. erre vonatkozó hirdetésére a mai számunkban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Jul. 24-ről: 5% Metalliques 59.60. 5% Nemzeti kölcsön 69.10. 1860-diki államkölcsön 103. —. Bank-részesvények 768. Hitelrészvények 285.80. London 122. 75. Ezüst 121.50. Cs. kir. arany 5.85. Napoleondor 9.81.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 79.40. Temesi 77.50. Erdélyi 75.75. Horv.-Slavon 86.25

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér.

(215) 5-40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökérensen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és délután 3 óratól 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám 1-ső emelet 14 sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

IV. Beküldetett. 8.

A delicat Revalosciere du Barry minden nya-valyát meggyógyít, a mely a gyógyszereknek ellentáll; u. m.: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, mirigy-, nyál-hártya-, lélegzési-, hólyag- és vesebajokat, gumó, vérhast, száraznyavalyát, mellszorulást, köhögést, emész-téshányt, szorulást, hideglázt, szédülést, vértulást, fülzugást, emelygést és hányást még teherben is, diabe-test, buskomorságot, soványkodást, csuzat, köszvényt, sárgalázt. — Kivonat 72,000 elismervényből gyógyú-lásokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak.

3-3 Pályázati hirdetések. (218)

I. A kolozvári állami tanítónő képez-dében a f. évi október 1 napján kezdődő isk. évvel egy új I. osztály állíttatik bé. Felvétetnek a 14. éveket betöltött oly leányok, kik a felsőbb népiskolai tantolyamot bé-vegezték.

A felveendő a népiskola tantárgyaiból (anya-nyelv, számtan, földrajz, történelem, természet- és természetrajz) felvételi vizsgát tartoznak kiállítani.

A tanfolyam 3 év; tandíj nincs; a benn-lakók szállást, mosást ingyen, — élelmet mérsé-kelt díjért nyernek. Több szegény és kitűnő szorgalmu növendékért az intézet fizeti a köz-tartási díjt.

A miről midőn a tanítónői pályára magokat kiképezni — se végett az in-tézetbe lenni óhajtok ezennel hivatalosan érte-sítetnek, felhivatnak hogy ez iránti folyamodá-saikat f. évi augusztus hó utolsó napjáig alól-irt jegyzőhöz (Kolozsvár, bel-monostorutca 184 szám) adják bé. A folyamodáshoz mellé-lando: 1. Keresztlevél. 2. Orvosi bizonyítvány egészséges testalkatról. 3. Bizonyítvány arról, hogy kellő vallási és erkölcsi oktatásban részesültek. 4. Iskolai bizonyítvány. 5. Kik ingyen közartási segedelemben óhajtanak részesülni, szegénységi bizonyítvány.

A felvételi vizsgák napja a folyamodások megvizsgálása után hirlapi hirdetés utján fog közhírre tétetni.

II.

A folyó évi október 1. napján Kolozvárt megnyitandó állami tanító képezdében az I. osztály beállíttatik.

Felvétetnek olyan egészséges fiu növendékek, kik 15 évet betöltöttek; az anyanyelvben, föld-rajzban, történelemben, számtanban anynyi ismerettel bírnak, a megnyitá a gymnasiumok,

Elismervény sz. 58.471.

Prunető (Mondovi mellett) 27. oct. 1869.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodá-latos Revalosciere du Barryt használom, azaz 2 év óta, nem érzem többé aggkórom nehézségeit sem 84 évem sulyát. Lábszáraim ismét nyulánkok, látásom oly jó, hogy nincs saukségem szemüvegre; gyomrom erős, mintha 30 éves volnék. Szóval, egészen megifjodottnak érzem ma-gam; hiszónokolok, gyonást hallgatok, betegetek lá-togatok, meglehetősen hosszú utakat teszek gyalog, eszem tisztia, emlékem világos. Kérem e nyilatkozatomat nyil-

real- vagy polgári iskolák 4 első osztályaiban tanítanak. A képességet rendes iskolai bizonyítvánnyal kell igazolni; ennek hiányában felvételi vizsga utján.

Ha ez évben az intézetben köztartás nem ren-deztetik bé, a szegény, jó igyekeztü és jóma-gaviseletü növendékek közül, többen az állam részéről nyujtandó köztartási átalány (koszt pénz) segedelemben részesülnek.

A folyamodások f. évi szeptember hó 20-ig napjáig alólirt jegyzőhöz beadandók, következő bizonyítványokkal: 1. Keresztlevél. 2. Orvosi bizonyítvány egészséges testalkatról. 3. Iskolai bizonyítvány. 4. Szegénységi bizonyítvány azok-tól, kik köztartási átalány segedelemben óhaj-tanak részesülni.

A képezdében szegény, szorgalmas és jóma-gaviseletü növendékek közül többen ösztöndíj-ban is részesülnek.

Kolozvárt julius 15-én 1871.

Kovácsi Antal, az igazg. tanács jegyzője.

Galéne-befőcskendezés.

Gyógyít fájdalom nélkül 3 nap alatt minden húgycső-kifolyást, úgy m. st. keletkezőt, valamint kifejeletet és egé-szen üdültet.

Központi főraktár az osztrák-magyar birodalom számára:

Maager Vilmos, Bécs, Bäckerstrasse 12. sz.

Egy üveg ára használati utasítás mellett 3 frt. 70 kr.

Pesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál.

(167) 11-24

vánossá tenni, úgy a hogy és hol önnék tetszik. Kötele szolgája

Castelli Péter abbé, Bach. és Theol. és prunetői plébános, Mondovi kerület. Táplálóból levén a húsnál, a Revalosciere felnöttek-nél és gyermekeknel 50-szer behozza árát gyógyszerek-ke szemben.

1/2 fontos bádög szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 36 1/2 frt.

Revalosciere csokoládé poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulak József fűszerkereskedésben Pesten Töröknel, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostorutca a Re-doutte során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden vá-roásban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljül mindentüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.